

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XI. De potestate Summi Pontificis in exigendis pro Ecclesiae contra Infideles defensione subsidiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT XI.

*De potestate Summi Pontificis in exigendis pro Ecclesia
contra Infideles defensione subsidiis.*

1. **D**ocet nos B Paulus, & post illum unanimi consensu sancti Patres, ac Doctores Catholici, Ecclesiam corpus esse; Ipsum (Christum) dedit caput supra omnem Ecclesiam, quæ est corpus ipsius, inquit Apostolus Ephes. 1. unum corpus & unus spiritus. Ephes. 4. Adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore ejus, quod est Ecclesia. Col. 1. v. 24. Illius corporis membra sunt omnes fideles; Sicut enim corpus unum est, & membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa, unum tamen corpus sunt: ita & Christus. 1. Corint. 12. v. 12. Vos autem estis corpus Christi & membra de membro. ibid. v. 27.

2. Quæ autem sint membrorum inter se affectiones, & officia explicat Apostolus 1. Corint. 12. v. 25. & 26. his verbis; Idipsum pro invicem sollicita sint membra. Et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra: sive gloriatur unum membrum, congratulentur omnia membra. Quemadmodum igitur in corpore naturali sola membra rescissa, vel arida cæterorum dolore non afficiuntur; ita in mystico Ecclesiæ corpore, qui singularum Ecclesiarum infortuniis, ac persecutionibus non moventur, se viva mystici corporis Christi membra non esse declarant.

3. Cæterum mutua illa membrorum sollicitudo non in sola sistit passionum communiione, sed ulterius in præstanda opera & auxilio; ut imminens, aut jam vexans malum propulsetur. Læsâ manu accurrunt oculi, ut vulnus intueantur, pedes ad remedium properant, lingua illud postulat, altera manus admovet, singula denique membra propria officia obeunt, ad unius partis offensæ solatium. Non ergo Christianæ charitatis præcepto faciunt satis, qui afflictis condolent, nec opem ferunt. Cum Christiani Jerosolymitani magnâ laborarent egestate, tanto cum affectu illis cæteri succurrerunt, ut effusam illorum liberalitatem moderari ferè opus fuerit; Quia secundum virtutem, & supra virtutem voluntarii fuerunt.

2. Corint. 8. v. 3. Itaque modum hunc præscripsit Apostolus, non ut aliis sit remissio, vobis autem tribulatio; sed ex equalitate. In presentem tempore vestra abundantia illorum inopiam suppleat: ut & illorum abundantia vestra inopia sit supplementum, ut sit equalitas. ibid. v. 13. & 14.

4. Cùm Saladinus Babylonæ Rex Saracenus terram Sanctam infestaret, ac Hierosolymam cœpisset, Philippus II. Rex Franciæ, Henricus II. Rex Angliæ, cùm antea inimici essent, Guillelmo Archiepiscopo Tyri prædicante, & Domino per gratiam, & per signum miraculosum cooperante, facti sunt amici, susceptâque de manu illius Archiepiscopi Cruce, stauerunt ut omnes (exceptis illis, qui ipsam peregrinationem susciperent) ad impensas expeditionis decimam redituum & mobilium suorum persolverent. Hoc autem, ut notant Rigordus in vita Philippi, & Rogerius de Hoveden in vita Henrici, factum est consentientibus Episcopis, & Baronibus.

5. Porro si fideles, etiam laici bonorum priorum partem in pium illud opus erogarunt, quantò æquius est, ut Ecclesiæ bona, quæ idèò sacra dicuntur, quod divinis usibus sint destinata, in rem ad Dei gloriam, & animarum salutem tantopere conducentem impendantur? Si laici fratrum suorum calamitates tenentur sublevare, quantò magis Pastores, & in Christo parentes? Si etiam adhibitâ excommunicationis sententiâ, ut testatur Rogerius, & innuit Rigordus, renitentes laicos ad solvendam Decimam de rebus & mobilibus profanis indictam aegerunt: Nonne turpe esset, si ipsi de bonis sacris, quorum sunt tantùm dispensatores, opem in fidei, libertatis, ac vitæ periculo constitutis ultrò non offerrent?

6. Prævit illis nuper ipsorum caput: quis enim obsessâ à Turcis Viennâ toti ferè Ecclesiæ non metuebat exitium? Quis Othomanicæ potentæ in Germaniam, Italiam, ac remotiores deinde Provincias irrupenti obstitisset, Christianis Principibus inter se concertantibus, nisi providentia Summi Pontificis in se ipsum avari, & in Ecclesiam liberalissimi, suis consiliis, vigiliis, ac curis assiduis, effusam thesauri sui largitionem adjunxisset, quo Principes, ad communem Christiani nominis hostem repellendum armatos, juvaret; ac, cùm propriis ipsum manibus pugnare non deceret, effusis pecuniis vinceret? Magnum quid præstare sibi videbatur Innocentius

III
734

358 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
tius III. in Concilio Lateranensi triginta millia librarum ad
expeditionem in terram sanctam offerens. Sed quàm exiguum
donum, si conferatur cum magna illa vi auri & argenti, quam
Innocentius XI. in Germaniam & Poloniam misit? An exem-
plum adèdè insigne reliquorum Episcoporum, & inferioris
ordinis Clericorum animos ad depromendos Christianorum
Principum conatus non accendet? Cæteri Pontifices præ-
ceptis, atque censuris egerunt: Innocentius XI. exemplo
invitavit. Sed si qui præeuntem non sequerentur, an de ju-
bente, vel etiam cogente justè conquererentur?

7. Spontanea, inquires, debet esse obligatio. Is sanè qui-
dem modus pietati Christianæ congruentior est. Verum posse
urgente necessitate reluctantes, saltem clericos cogi, docent
plurimorum Decreta Conciliorum: solo præcepto usum est
Lateranense quartum. At Lugdunense primum censuram ad-
jecit; *Sciatis, se omnes ad hoc fideliter observandum per excommunicationis
sententiam obligatos, ita quod illi, qui super hoc fraudem scienter commiserint,
sententiam excommunicationis incurrant.*

8. Sed ne quis hanc potestatem solis Conciliis competere
obtendat, suadet ratio, ac praxis confirmat, eam etiam pe-
nes Summum Pontificem existere. Est ille paterfamilias, ad
quem spectat cura totius domus, Pastor universi gregis, &
caput visibile universæ Ecclesiæ, ad cujus proinde officium
& autoritatem spectat sollicitudo de universis domesticis Dei,
de singulis Christi ovibus, de cunctis mystici ejus corporis
membris.

9. Sanè ita hodie refrixit charitas, totque congregandis
Conciliis obstant impedimenta, ut peritura esset maxima
Christianitatis pars, si eâ tantum ratione auxilium esset ex-
pectandum. De sapientissimo igitur Ecclesiæ institutore cer-
tò credendum est, ipsum Vicario suo, cum ei sponfam suam
commisit, facultatem quoque largitum esse cuncta peragen-
di, quæ ad securam ejus custodiam, ac defensionem, essent
necessaria.

10. Plurima sunt Pontificum hac facultate utentium exem-
pla; Clemens IV. è Gallia oriundus, pietate atque integritate
maximè conspicuus, an. 1267. Decimam omnium reddituum
Ecclesiasticorum S. Ludovico Francorum Regi ad expedicio-
nem

nem in terram Sanctam sese accingenti ad triennium concessit; cumque Capitula Ecclesiarum Cathedralium onus detrectarent, ea graviter increpuit, & excommunicationis, Beneficiorumque privationis interminatione in ordinem redegit. Vide Raynaldum ad an. 1267. num. 53. & seqq. Urbanus IV. etiam natione Gallus antea, ut videre est apud eundem ad an. 1256. num. 13. non Capitula solum (ne quis suspicetur secundi tantum ordinis Clericos cogi solitos) Archipræsules Remensem, Senonensem, & Bituricensem renitentes compulerat. Alia passim in eodem Raynaldi volumine legi possunt exempla, ex ipsorummet Pontificum litteris ab eo citatis educta.

11. Sed ea est hujusmodi subsidiorum, dum necessaria sunt, justitia, ut qui se morosos in eis præstandis exhibuerunt, non tam autoritatis ad ea exigenda defectum in Summo Pontifice, quam abusus quosdam, aut nimiam in exigendo severitatem causati sint. Verum, præterquam quod longè abessent hodie omnium illarum excusationum colores, cum Innocentius XI. suos thesauros exhaurire malit, quam extra Italiam Decimas imponere, & reliquos Episcopos exemplo allicere, quam præcepto urgere; non continuo neganda esset Papæ potestas, ut superiori capite cum Gersonio notavimus, etiamsi ejus usui nonnulli olim abusus admixti fuissent.

12. Unum dumtaxat video superfuturum Clero Gallicano, & aliis prætextum, si res eò perducerentur, ut Pontifex consumptis suis redditibus, non posset Christianarum aliquarum Provinciarum adversus Infidelium impetui securitati consulere, nisi exacto ab aliis Provinciis subsidio: nimirum non jam de recuperanda terra Sancta, sed de tuendo, vel restituendo Principum sæcularium dominio agi. Quasi verò solius Palestine causâ olim petita sint Decimæ, ac non unicum sit Ecclesie corpus; aut ideò deferendi sint Christiani in fidei periculo constituti; quia si eis manus porrigatur, non nihil utilitatis illinc in Principes Christianos derivabitur. Nihilne Reges Franciæ perceperunt emolumentum ex compressis in partibus Tholosanis Albigenis, quâ occasione Honorius III. Philippo Augusto partem etiam pecuniarum subsidio terræ Sanctæ destinatarum concesserat, ut videmus in ejus epist. in append. 2. Tom. 5. Duchesne relatâ sub num. 10.

13. Mär-

13. Martinum IV. natione Gallum Philippo III. Francorum Regi Decimas ad triennium concessisse, ut bellum gereret contra Petrum Aragoniæ Regem, Siciliæ invasorem, testatur ejus litteræ ad Joannem Legatum datæ, ut Præsules ad solvendas Decimas cogeret, & citatæ ab Oderico Raynaldo ad an. 1283. num. 35. nec dubitavit pius ille Pontifex, ut ostendunt litteræ ab eodem Historico citatæ ibid. n. 41. exactas à Clero pro instaurandis Syriæ rebus Decimas, olim decretas in Concilio Lugdunensi, ad defendendam Siciliam derivare. Narrat idem Scriptor, & citatis ejusdem Pontificis libris probat num. 10. ipsum non solum à Gallis, sed ab aliis quoque Præsulibus opes in id conferri voluisse. Siculos similiter, tum Provinciæ, atque Arelatensis Archiepiscopatus Præsules Decimas Regi Carolo, ut hostem Regno ejiceret, solvere; atque ad id à Legato adigi præcepisse. Hæc autem ab eo perperam gesta non fuisse suadent virtutes & miracula, quibus claruisse fertur apud historicos. Honorius ejus successor, quas ille Decimas Philippo III. jam pro Aragonia armis comparanda attribuerat, Philippo IV. ad quadriennium permisit, ut narrat Raynaldus ad an. 1286. num. 28. sed de his hæcenus, quæ in praxim redigere, utinam nunquam opus sit.

C A P U T XII.

De jure summi Pontificis circa Beneficia.

1. **N**ullâ in re laudabilior foret Gallorum pro defensione libertatum Ecclesiæ Gallicanæ zelus, quam si antiquorum Canonum observantiam, circa Beneficiorum dispositionem sartam tectam servarent, nec Summum Pontificem cogerent suâ supra Concilia, & eorum Canones, autoritate uti.

2. Restiterunt quidem Galli dispensationi super regula, quæ regularia Beneficia regularibus personis conferri præcipit, quando summi Pontifices beneficia Galliæ Italis, aut alterius Nationis viris, de Ecclesia benemeritis distribuebant. At ubi ex Caroli VII. Francorum Regis Edicto anno 1431. dato